

Predikan på den helige Mikaels dag, 101003, Mariakyrkan, årgång 2

Läsningar:

Gammltestamentlig Dan 10:15-19

Epistel Apg 12:6-17

Evangelium Matt 18:7-10

”En liten indian flicka gick till sin farfar och klagade över att hennes vän hade behandlat henne illa. `Jag vet hur det känns när ens vänner handlar orätt mot en`, svarade farfadern. `Också jag har känt vrede över orättvisor som har begåtts mot mig. När de känslorna väljer fram, vaknar vredens varg inom mig.` `Vilken varg pratar du om?` undrade flickan. `Det är som att jag har två vargar inuti mig`, förklarade farfadern. `Den ena är god och hjälper mig. Han försöker göra det rätta i varje situation. Småsaker stör honom inte och han tar bara strid när det är nödvändigt för rätt sak.` `Det är en vit varg, eller hur?` frågade indian flickan. `Det är riktigt`, svarade farfadern. `Men den andra vargen... Han är full av vrede. Minsta sak får honom att koka över. Han slåss med alla, hela tiden, utan orsak. Vreden hindrar honom från att tänka klart.` `En svart varg!` sa indian flickan. `Det är svårt att leva med dessa två vargar i mig`, fortsatte farfadern, `för båda två vill styra mig. Kampen pågår ständigt om vem som ska ta makten över min ande.` Flickan tittade fundersamt på sin farfar. `Men vilken varg vinner?` `Farfadern tog flickans hand mellan sina gamla, rynkiga händer. `Den varg som jag matar`, svarade han.”

(Så långt andaktsboken ”Du är ljus” av Kristina Reftel.)

Det är så lätt att tro att jag inte behöver bli påverkad av ondska, egosim, tvivelaktigheter, oärlighet, habegär, avundsjuka m.m. i mitt liv. Jag borde ju bara kunna bestämma mig för vad jag vill ha att göra med. Men så enkelt är det inte. Ondska och synd är inte bara enskilda handlingar som jag gör eller inte gör. Ondskan är mycket större än så. Den är en *makt*, runt omkring oss, som påverkar oss omedvetet, och det är det som är så farligt. Det som finns runt omkring oss, i de sammanhang vi lever, påverkar oss, inklusive allt ont som kan finnas här. Världens olycksöde är, att det finns så mycket, som arbetar aktivt och målmedvetet på, att dra människor bort från Gud. Det talar våra bibelläsningar om idag.

Den helige Mikaels dag är en dag som handlar om kampen mellan gott och ont. Dagens läsning ur GT kommer ur ett avsnitt av Daniels bok, som handlar om ärkeängeln Mikaels kamp mot onskans *makt*. Änglarna är *särdeles* indragna i den kampen. Den här dagen är inte ens i närheten av att handla om gulliga bokmärksänglar. Guds änglars strid är våldsam! Striden är hemsk! Guds änglar, med den helige Mikael i spetsen, är satta att hjälpa *oss*, i striden mot den ondska som omger oss. Den strid som vi tvingas föra, i stort och smått, varje dag!

Gud, i sin allsmäktighet, är hotad av onskan, så till vida att hans älskade barn kan förledas till att överge honom. Det är en av de största smärtpunkterna med att vara en kärleksfull och helig Gud: att den som inte vill tillhöra Gud, utan gör sig till ett med onskan, *slipper* hans närhet, hans kärlek och hans värme.

Men därför behöver vi hjälp med urskiljning. Det är så svårt att se vad som är gott eller ont i livet och i världen, säger Jesus i dagens evangelium. Och visst *är* det vår mänskliga erfarenhet? Ofta tycks vi bara ha onda val att välja mellan. Många har känt känslan att hur jag än gör blir det fel. Det är därför kampen mot onskan är så svår, för att inte säga omöjlig, för oss. Det är därför vi behöver hjälp. Ett hjälpbehov människor i alla tider känt och som också Daniel delar.

I det tionde och elfte kapitlet ur Daniels bok, som vår GT-läsning är ett litet avsnitt av, får vi höra hur han blir matt av erfarenheten att onskan är så stark. Att onskan och döden ständigt hotar att förstöra hans liv, hans värld och hans platser för att möta Gud i gudstjänst. Det är en rädsla som

också är vår. Men Daniel blir också matt av sitt möte med Gud, som vi hör om idag. I gestalten han pratar med märker han att Guds helighet också är så enormt stark. Guds helighet är så stark att den bränner i det som är orent i hans liv, det som leder bort från Gud.

Daniels bok är ganska svårtydd, men av allt att döma är det Jesus själv, som Daniel talar med i sin syn. I Johannesevangeliet inledning heter det ju om Jesus att han *fanns i begynnelsen hos Gud*. Och Jesus själv säger på ett annat ställe: *Sannerligen jag säger er: jag är och jag var innan Abraham var till*. Denne Jesus har strax innan, och precis efter, vår GT-läsning idag, talat om att ängeln Mikael är den som hjälper honom i kampen mot de makter i världen, som vill Guds folk ont.

Vi kristna dras, precis som Daniel, in i denna väldiga kamp eftersom vi har ett öppet sinne mot en himmelsk tillvaro, där Fadern tronar i himlen, med sonen på sin högra sida, och där änglar av olika slag, hela tiden sjunger Guds lov: Helig, helig, helig. Vi ser en skymt av den tillvaron här idag och får därför strax sjunga med i änglarnas sång – Helig, helig, helig - när Jesus Kristus själv tar plats på vårt altare. Änglarna vill öppna våra sinnen mot den himmelska världen. Men det är också jobbigt att Guds plan blir så uppenbar för oss. Att få klart för sig att man är indragen i Guds kamp mot det onda är något som kan göra oss lika matta och svaga som Daniel. Hur ska jag kunna vara till någon nytta? Hur ska lilla jag överhuvudtaget överleva en sådan kamp? Hur ska jag hinna, är jag inte nog stressad som det är? Jag har inga vidare krafter. Jag är ingen superhjälte. Ondskan som syns runt omkring mig hela tiden, i samhället, i politiken och i tv-rutans flimmer, tycks så övermäktig. Dessutom bär jag själv på så mycket som bränner i mig, som tynger mig och som verkar vara så långt ifrån Guds vilja. Jag vet ofta inte vad hans vilja är. Hur ska jag då kunna föra hans kamp?

Men, säger Jesus idag, *förakta inte någon enda av dessa små. Jag säger er att deras änglar i himlen alltid ser min himmelske faders ansikte*. Det här handlar inte bara om barn. Vi är små. Vi, oavsett ålder, känner oss ofta som *svaga lärjungar, men det är inte att förakta*. De tolv första, tämligen små och svaga lärjungarna, blir tagna i anspråk. Av Jesus får de en helt oväntad kraft till en enorm uppgift. Att vi är här idag, samlade runt Jesus, är på samma sätt en del av kampen mot det onda i våra liv. Här matar vi den vita vargen. Här ser en kärleksfull Gud på oss och tar oss i anspråk. Här övertygas vi om, att våra änglar alltid ser Guds ansikte. I våra liv kämpar vi för att få behålla vårt öppna sinne mot himlen, som Jesus gav oss när vi döptes. Men det ondas krafter, som vill stänga vårt sinne för den himmelska verkligheten, har inte lyckats. Vår kamp, i vår litenhet, är därför också en välsignelse. Att vi överhuvudtaget för kampen mot det onda, bevisar att vi inte är besegrade. Även om det är svårt, får vi, i ordet, bönen och nattvarden, hjälp av Kristus att kunna *se ondskan - hämnden, egoismen, habegäret, likgiltigheten, dödsfruktan och ensamheten – ta kampen mot det, och på så sätt låta änglarnas kamp för Kristus i världen, också bli vår*.

Ängeln som helt osannolikt befriar Petrus, som satt i riktig fara för att bli avrättad, gör det, just med avsikten att han ska kunna föra trons kamp vidare. Hans *liv*, i den tillvaro där han gick omkring, skulle få fortsätta att vara ett ljus, som berättar om Jesu seger över ondskan och död, som berättar om en Jesus som vill befria *oss* från dödens hot. Berättelsen om Petrus, som mitt i sin svaghet och litenhet inför den mäktiga ondskan, blir befriad, hjälper *oss* att inte förlora hoppet, trots vår egen svaghet. Änglarna visar Petrus vägen ut ur faran som hotar, ur fångelse, och för honom hem, till gemenskapen med Gud, till församlingen, till Kristi kyrka på jorden, där människor samlats i bön, i Jesu namn.

Den människa, som rör vid Daniels läppar i vår GT-läsning - mitt i hans syn, mitt i hans upplevelse av änglar, mitt i hans kamp mot det onda – den människan ger honom kraft, och säger:

Var inte rädd, du högt älskade... allt skall gå väl. Människan som Daniel upplever så starkt *vet* detta. För han själv är garanten för att allt verkligen ska gå väl i slutändan. För det är ju Jesus själv. Guds Son står där, framför Daniel, i egen hög person, och försäkrar att allt ska gå väl i kampen mot det onda, den kamp ängeln Mikael också är indragen i. Jesus kan lova oss det eftersom han, några hundra år efter Daniel, tar den kampen rakt upp på korset, där kampen mellan ont och gott får sitt klimax, när livets Gud själv dör, för att krossa dödens makt genom att uppstå igen. Allt kommer att gå väl, för uppståndelsens väg är möjlig! Daniel fick en föraning om den, precis som hela Bibelns gamla testamente pekar på just detta. Vi får ett evangelium om den uppståndelse, den seger över ondska och död, som redan är förberedd åt oss och som bara väntar på att vi ska ta emot den, mitt i vår egen kamp mot världens ondska.

Jesus säger till oss små: *Var stark, var stark!* Det är inget krav på prestation, det är ett löfte. Jesus är här för att låta den vita vargen bli starkast i oss. Jesus är här, nu, för att väcka och styrka vår tro. Tron på det budskap, det evangelium, som änglarna sjunger ut julnatten: Ära åt Gud i höjden och fred på jorden bland människor som han älskar!

Amen.